Expediţia

— “Expedition”—

de Herbert W. Franke

Traducerea: A. Gartner

– **Nu-i sarcina noastră să decidem asupra vinovaţilor sau nevinovaţilor, spuse Vertain, preşedintele comisiei. Vrem să descoperim cum s-a ajuns la catastrofă. Realist, precis, exact. Fără emoţii. Asta-i totul**.

În mica sală de şedinţe a Institutului erau reuniţi experţii autorităţii de control şi membrii expediţiei, în măsura în care se întorseseră. Doar pe marele ecran se putea observa o mişcare: ce se vedea era o fetiţă de cinci sau şase ani, înconjurată de jucării, dar copilul nu era atras decît de dulciurile ce-i fuseseră puse la îndemînă. Ascundea bomboanele de ciocolată învelite în hîrtie colorată în spatele unor animale de pluş şi al unor perne, se uita în jur, trăgea cu urechea, le ascundea în alt loc...

Vertain se îndreptă către un om de statură impunătoare aşezat în partea dreaptă a rîndului format de participanţii la expediţie.

– Cel mai bine ar fi fost să începi dumneata, Gowin.

– În ordine.

Gowin îşi luă privirea de la copilul care se juca. Puţin nesigur, începu:

– Preambulul este cunoscut. Institutul de Cercetări al Mediului Înconjurător avea nevoie de date noi. În ultimul timp se schimbase compoziţia aerului din exterior, crescuse procentul bioxidului de carbon şi al azotului. De asemenea, crescuse şi conţinutul în bacterii. Urma ca noi să descoperim cauzele. Din partea guvernului, am primit o autorizaţie de ieşire pe uscat.

Se opri.

Preşedintele îl ajută să continue.

– Aţi fost echipaţi corespunzător?

– Da. Desigur. Aveam de toate. Alimente, apă, filtre de aer, medicamente...

– Dar arme nu, interveni Petrovski, şeful tehnic al Institutului.

– Arme nu, dar pentru ce să le fi luat?... Habar n-aveam pe atunci. Cine ar fi putut să-şi închipuie că afară... (Fără să vrea, Gowin privi spre fereastra prin care pătrundea în sală o slabă lumină galben-verzuie.) Socoteam lumea de afară moartă. De ani de zile n-a mai părăsit nici un om oraşele noastre de pe fundul mării.

– Tocmai, spuse Petrovski.

Vertain făcu un semn cu mîna.

– Mai departe, ceru el.

– Am călătorit în trei vehicule speciale, fiecare dintre ele constituind un sistem autonom de supravieţuire; jos, o încăpere de locuit; sus, cabina de comandă acoperită cu cupolă din sticlă de cuarţ cu conţinut de plumb, ca protecţie împotriva radiaţiilor. Totul era închis ermetic din cauză bacteriilor. Deci, blindate pe şenile, cîte unul pentru două persoane. Un vas de acostare ne-a dus la mal.

– Ce se vedea afară? întrebă biologul Ruarka.

– La început, am găsit totul aşa cum ne-a fost descris: ruinele suburbiilor, munţii de moloz şi gunoi, praful, ceaţa, soarele se desluşea doar ca un disc lăptos.

– Animale, plante?

– Nici un fel de animale, la început, răspunse Gowin. Mai tîrziu am speriat nişte şobolani. Exemplare cărnoase, grase, mult mai mari decît cele descrise în lucrările istorice. Puteau să fie vreo mie, pe un loc viran, între dărîmăturile unui zid. Murry şi cu mine am coborît să prindem cîţiva. Evident, eram îmbrăcaţi în costumele de protecţie. Am luat plase cu noi, eram pregătiţi pentru o vînătoare. Dar ei n-au fugit, ci au venit spre noi. Nu, nu ne-au atacat. Ne-au adulmecat cizmele, s-au aşezat pe labele dinapoi. Puteam să-i apucăm cu mîna.

– Între timp, au fost cercetaţi, interveni Ruarka. Sînt şobolani albi. Albinos. Bine hrăniţi. De-a dreptul îndopaţi.

– Ar fi trebuit dă ne dea de gîndit, spuse Gowin. Dar voiam să mergem mai departe, să pătrundem cîţiva kilometri în interior; drumul era dificil... Deseori a trebuit să înfruntăm nişte mase vîscoase, detritus putrezit care, pe ici, pe colo, a început să se scurgă. Odată, vehiculul lui Anthony s-a scufundat pînă la jumătate în această masă, am avut de furcă pînă ce, cu cabluri de oţel, l-am putut trage afară. Mai tîrziu, am sesizat ceva privind modificarea compoziţiei aerului. Ajunsesem la albia unui rîu, cursul apei era stăvilit - un pod dărîmat, nişte aluviuni îngrămădite -, lichidul se scurgea peste maluri, forma băltoace şi mici lacuri, iar pe malurile acestora am găsit un acoperămînt de culoare cenuşiu-verzuie, ciuperci sau alge. Acolo procentul de azot se afla considerabil peste nivelul normal.

– E vorba de simbioze, explică Ruarka, alge şi bacterii cu un metabolism remarcabil. Eliberează azot şi consumă în schimb...

Vertain îl întrerupse.

– Poate că o simplă referire la buletinul de analiză este suficient. Acum acesta este accesibil la banca de date sub indicativul UP 7.

– Ar fi totuşi de adăugat că apariţia acestor organisme nu explică defel creşterea conţinutului în azot, adăugă Ruarka.

Se produse o mică pauză. Vertain răsfoia un vraf de fotocopii.

– Poate că mai în interiorul teritoriului s-ar fi găsit mai multe puncte de referinţă.

– N-am ajuns pînă acolo, raportă Gowin. Greutăţile au început să se înmulţească. Chiar în faţa noastră se prăbuşi o clădire. Cît pe ce să fim îngropaţi sub dărîmături! Apoi, Larry trecu cu blindatul său printr-o vîlcea în care se întindeau cîteva băltoace cu un lichid tulbure. Am crezut că e apă, dar a fost vorba de acid sulfuric. Articulaţiile şenilelor s-au corodat, vehiculul a devenit inutilizabil şi a trebuit să-l abandonăm. Din acel moment, am călătorit numai cu două tanchete, ne împărţeam cîte trei camera de locuit. Cam incomod, dar încă nici un motiv să ne întoarcem.

În noaptea aceea, s-a întîmplat incidentul cu containerul de cobalt. Aparatele noastre Geiger fuseseră permanent în funcţiune şi doar rareori am ajuns în zone fierbinţi. Evident că treceam cu o deosebită atenţie în revistă locurile în care intenţionam să înnoptăm. Aşa am făcut şi de data aceasta. Totul a fost în ordine. Cînd ne-am trezit, indicatoarele Geiger ticăiau ca înnebunite. Mai întîi ne-am îndepărtat de zona radiaţiilor şi abia după aceea am cercetat ce se întîmplase. Sub vehiculul lui Ed se afla un container de cobalt deschis. Cîmpul radiaţiilor gama ajunsese pînă la locurile noastre de dormit.

– Pînă atunci n-aţi bănuit nimic? întrebă Petrovski. O umbră trecu peste chipurile participanţilor. Pîcle groase şi negre pluteau afară prin faţa ferestrei. Vertain aprinse discul luminiscent.

– Nu, răspunse Gowin. Ne aflasem într-o vale - containerul s-ar fi putut rostogoli de la sine. Ştiam doar cu cîtă neglijenţă au manevrat, pe vremuri, locuitorii oraşelor reziduurile radioactive.

Ruarka ridică mîna:

– Poate că totuşi aţi tratat cu prea multă uşurinţă regulamentul de securitate?

– Nu, am fost, fără îndoială, neobişnuit de prudenţi, îl linişti Gowin. Nu ne mai simţeam atît de în siguranţă ca la început. Dar

tocmai de aceea nu ştiam dacă nu cumva n-o fi vreo închipuire de-a noastră... existau semne...

– Ce fel de semne?

– Sfărîmături ce cădeau, un pod care părea că tocmai se prăbuşise, cîteva urme şterse... dar toate puteau fi şi de origine naturală.

– Cum v-ati simţit după acţiunea radiaţiilor? întrebă

Griscoll, medicul.

– O greaţă uşoară, care însă a dispărut după un timp. Numai Larry nu-şi revenea. El s-a aflat cel mai aproape de container.

– ...şi a recepţionat doza cea mai mare, adăugă Griscoll.

– Apoi s-a întîmplat nenorocirea cu Ed. Ajusesem la nişte munţi de gunoaie îngrămădite unde ardea ceva. Încă de departe, am simţit mirosul, chiar prin filtre. Deasupra mormanelor se ridicau nori negri. Nu era un foc deschis, mai curînd o mocneală. Vîntul împingea cenuşa spre noi, iar aerul fierbinte ne frigea. În apropiere, am găsit nişte plante cărnoase, neobişnuite, cu frunze late, verzi cu o nuanţă roză. Creşteau în băltoace. Ed a coborît, intenţiona să culeagă cîteva exemplare. Atunci apa se învolbură, un animal lung de culoare albă-cenuşie îl apucă de picior cu fălcile-i puternice. Se prăbuşi... din toate părţile s-au apropiat altele şi l-au înconjurat... nu l-am mai putut ajuta.

Biologul îşi drese glasul:

– Gowin ne-a dat fotografiile. E vorba de un gen de caimani cu ochelari, dar mai mari şi nepigmentaţi.

– Mai departe, ceru Vertain. Vă rog, continuaţi.

– Rămăseserăm cinci. Desigur că am făcut cale întoarsă. Am vrut să ne înapoiem cît mai repede, într-un moment în care am încercat să îndepărtăm o grămadă de bare metalice ce ne stăteau în drum. Anthony a auzit nişte plînsete. Zgomotul venea dintr-o pivniţă. Anthony şi cu mine ne-am furişat cu grijă, am coborît cîteva trepte şi am văzut omul; un individ murdar, cu părul îmbîcsit, îmbrăcat în zdrenţe. Se apucase să bată fetiţa...

Ca la un ordin, toţi priviră la copilul ce mai putea fi văzut pe ecran. Adormise pe un scăunel, dar dormea neliniştit, sucindu-se încolo şi încoace.

– Cînd ne-a văzut, a dispărut ca fulgerul, ascunzîndu-se într-o gaură întunecată. Nu l-am urmat. Copilul plîngea. Anthony a vrut să-l ridice, dar copilul l-a zgîriat şi a trebuit să-l ajut. Lovea în jur şi mi-a smuls masca de aer de pe obraz. Dar Anthony

înnebunise cu totul. A luat copilul cu el, l-a băgat sub duş i-a dat să mănînce. După o oră, fetiţa se lăsa mîngîiată, dar numai de Anthony. La stăruinţele lui, am luat copilul cu noi. Ce puteam face altceva? Apoi atacurile au devenit deschise şi am văzut oamenii - fiinţe zdrenţăroase, mulţi schimonosiţi, cu mutre încruntate şi pline de ură.

– Poate că erau pe deplin normali şi nu încercau decît să apere ceea ce le aparţinea.

– Poate, spuse iritat Gowin. Şi continuă: Am dibuit un drum care să ne scoată din cîmpul de ruine, dar ei trebuie să fi observat că dacă o luam pe acolo le vom scăpa cu totul. Mai era de străbătut o trecătoare îngustă şi acolo mai făcură o încercare. Construiseră o baricadă şi aruncau cu pietre în noi. Apoi se auziră împuşcături, numai trei sau patru, dar un glonte străbătu cupola de sticlă şi-l lovi pe Anthony.

Se opri puţin. Se uită la copilul care dormea fără să-l vadă de fapt. Nimeni nu vorbea. Apoi Gowin îşi încheie raportul:

– Pînă atunci, abia dacă ne apăraserăm, dar atunci... e adevărat nu aveam arme; aveam în schimb aruncătoarele de flăcări. În unele locuri le întrebuinţaserăm pentru a ne netezi drumul. Acum le-am pus din nou în funcţiune. Am îndreptat flăcările înaintea noastră şi, acoperiţi astfel, am străpuns baricadele. Patru ore mai tîrziu, ne-a preluat nava. Asta-i tot.

Vertain extrase din fanta distribuitorului rola cu textul imprimat al discuţiilor, netezi hîrtia şi o împături. Partea oficială era încheiată, dar toţi rămaseră la locurile lor.

– Şi ce vom întreprinde mai departe? întrebă Petrovski.

– Afară sînt oameni. Habar n-am avut. Strămoşii lor aparţin probabil acelora care n-au participat la refugiul sub apă. Au preferat viaţa în smog, murdărie şi aer poluat, unei existenţe curate, dar sub apă. Au trăit mai departe în oraşe şi n-au fost în stare să împiedice degradarea lumii lor. Nimeni n-a putut bănui că, în aceste condiţii, unii dintre ei au rămas în viaţă.

Vertain pronunţă ceea ce se întrebau cu toţii:

– Trebuie oare să-i ajutăm? Nu pot fi chiar atît de mulţi. Să-i aducem aici în lumea noastră sigură şi igienică, aşa cum am făcut cu fetiţa care doarme acolo? Copilul îşi duse mîinile în faţa ochilor de parcă încerca să se ascundă.

Gowin avea ca şi ceilalţi inima îndoită. Oare copilul va fi mai fericit aici jos, sub apă? Din nou privi pe fereastră. Apa era

tulbure, particule înnămolite pluteau prin faţa geamului - plancton, bulgări de bacterii, materiale din instalaţiile de purificare. Care le era misiunea? Unde? Vag, Gowin îşi aminti de un raport de demult despre mări - despre apă albastră, azurie, limpede, precum cristalul.

[Originally published in „*Einsteins Erben*”, Insel 1972. În româneşte povestirea a fost publicată în „*Almanah Anticipaţia 1985*“ editat de «Revista „Ştiinţă şi Tehnică“», 1984]